

Orgaan foar de Fryske taal

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Leeuwarden, 2 september 2019

Geachte minister Ollongren,

Hierbij bied ik u namens het bestuur van DINGtiid, het Orgaan voor de Friese taal, het Werkprogramma 2020-2021 aan, dat tevens de begroting 2020 bevat en ook al vooruitblijkt naar 2021. Bij de totstandkoming ervan zijn ambtenaren van zowel het ministerie van BZK als de provincie Fryslân behulpzaam geweest, waarvoor we erkentelijk zijn. De Gedeputeerde van Cultuur van de provincie Fryslân, mw. Sietske Poepjes, ontvangt het werkprogramma gelijktijdig.

We zien ernaar uit u op 6 november te ontmoeten, tijdens het Streektalensymposium te Venlo.

Met vriendelijke groet,

Jan Koster
Voorzitter DINGtiid

Bijlage:
Werkprogramma DINGtiid 2020-2021
Begroting DINGtiid 2020

POSTADRES

Westersingel 4
Keamer 3.01
8913 CK Ljouwert

ynfo@dingtiid.nl
www.dingtiid.nl
@dingtiid

Bijlage 1 - Werkprogramma DINGtiid 2020-2021

Ter inleiding

De Wet gebruik Friese taal (Taalwet) is op 1 januari 2014 van kracht geworden. Deze wet regelt het gebruik van het Fries in het bestuurlijk en rechtsverkeer. In de Taalwet staat dat er een Orgaan voor de Friese taal is, dat als taak heeft om de gelijke positie van de Friese en Nederlandse taal in Fryslân te bevorderen; dat orgaan heet DINGtiid. Bepaald is dat DINGtiid tweejaarlijks een werkprogramma voorlegt aan de Minister, en in aanloop naar het laatste jaar van zo'n tweejaarlijkse periode een update.

DINGtiid vervult zijn wettelijke taak door te rapporteren over de behoeften en de wensen ten aanzien van de Friese taal en cultuur in relatie tot de Taalwet alsmede tot het Europees handvest voor regionale talen of talen van minderheden en het Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden. Daarbij rapporteert DINGtiid aan overheden, bestuursorganen en rechterlijke instanties, voor zover die in de provincie Fryslân gevestigd zijn dan wel de provincie Fryslân als werkgebied hebben. Verder adviseert DINGtiid aan de Minister van BZK en aan Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân over de totstandkoming en de uitvoering van de Bestuursafpraak Friese taal en Cultuur (BFTK) en de uitvoeringsconvenanten, en biedt ze ondersteuning bij het opstellen van regels en beleidsplannen als bedoeld in art. 5 en 6 van de Taalwet. Naast deze wettelijk taken jaagt DINGtiid ook de maatschappelijke discussie over het Fries aan.

DINGtiid kent verschillende manieren om de taken uit te voeren en de ambities te realiseren. Uiteraard schrijft DINGtiid adviezen, rapportages en brieven aan bewindslieden en partijen uit het veld. Daarnaast voert DINGtiid vaak gesprekken met partners en belanghebbenden op het gebied van de Friese taal. Zo nu en dan worden die gesprekken in een breder verband georganiseerd en worden het rondetafelgesprekken, die zelfs het karakter van minisymposia kunnen krijgen: de zogenoemde 'DINGpetearen'. Tijdens een DINGpetear brengt DINGtiid kennis en kenners van een bepaald onderwerp bij elkaar en biedt de deelnemers achtergrond en inhoud om het onderwerp optimaal te kunnen doorgronden. DINGtiid voorziet zo het veld van kennis en perspectief, maar voedt ook zichzelf met praktijkinformatie en nieuwe of veranderende inzichten in de betreffende thematiek.

Werkprogramma 2020/2021

Voor meerdere van de hieronder genoemde advies- en rapportagetaken geldt dat de activiteiten ofwel al in gang gezet zijn in de periode 2018/2019 ofwel de jaargrens 2020/2021 zullen overschrijden. Onder de beknopte beschrijving van het adviesdossier volgt de planning van eventuele DINGpetearen en de verwachte afronding van de dossiers.

Lopend, en doorlopend in 2020:

Fries bij de Taalwetgemeenten

Sinds 2017 heeft DINGtiid verschillende dossiers opgezet die raken aan de positie van het Fries in 'Taalwetgemeenten' (d.i. gemeenten die onder de Taalwet vallen). DINGtiid liet in 2017/2018 onderzoek doen naar gemeentelijke herindelingen in Fryslân en de positie die het Fries daarbij had of kreeg; de resultaten en aanbevelingen zijn in 2018 gepresenteerd. Verder liet DINGtiid (i.s.m. Afûk) in 2019 een nulmeting onder gemeentelijke taalambtenaren uitvoeren om inzicht te krijgen in de verhouding tussen de ambities in het gemeentelijke taalbeleid en de werkelijke inzet in tijd en geld voor die ambities. Daarnaast wil DINGtiid eind 2019 in een DINGpetear taalsociologische onderzoekers met elkaar én met taalbeleidsambtenaren in gesprek brengen. Dit dient enerzijds om het toch nog diffuse beeld van de huidige staat van het Fries scherper te krijgen. Anderzijds kunnen taalbeleidsambtenaren met taalwetenschappers van gedachten wisselen, wat wederzijds vruchtbaar kan zijn. Indien het DINGpetear hiertoe aanleiding geeft, kan vervolgens in het veld worden verkend of aanvullende aandacht voor de samenwerking tussen taalwetenschap en taalbeleid gewenst is. Dit adviesdossier wordt in principe afgesloten met een DINGpetear; mocht er toch nog behoefte ontstaan aan een schriftelijk meer of minder omvangrijk advies, dan zal DINGtiid hierover in overleg treden met zijn partners.

DINGpetearen: 2x, in 2019Q4 en 2020Q2

Eindadvies: p.m.

Kennisinfrastructuur Fries ("KYS")

In 2018 bleek dat een risicovolle situatie zich heeft aangediend voor enkele kernonderdelen van het kenniscluster rondom de Friese taal en meertaligheid in Fryslân. Zo bevindt zich de Fryske Akademy al geruime tijd in een zorgwekkende situatie; ook is het voortbestaan van de opleiding Fries aan de RUG weliswaar voor de komende BFTK-periode veiliggesteld maar op de langere termijn toch nog onzeker.

Er is sprake van te weinig convergentie waar het de academische en organisatorische lijn van het gehele kenniscluster betreft. De huidige BFTK bevat nog geen overkoepelende visie op het kenniscluster van de Friese taal. Daarnaast is er regelmatig sprake van onrust in het veld. De situatie brengt met zich mee dat de academische wereld rondom het Fries en meertaligheid minder aantrekkelijk wordt voor jonge onderzoekers, wat een vicieuze cirkel teweegbrengt.

DINGtiid wil zich buigen over het vraagstuk hoe het Friese kenniscluster in zijn geheel meer kan zijn dan de som der delen. Hoe kunnen fundamentele en toegepaste kennis elkaar vooruithelpen, en hoe fungeert het onderwijs daarbinnen? Hoe draaien we de tendens om? Met aanbevelingen wil DINGtiid de instituten van het Friese kenniscluster een duw in de rug geven richting meer inhoudelijke en

organisatorische samenwerking en een duurzame, stabiele infrastructuur met voor alle partijen een duidelijk herkenbare rol en meerwaarde binnen het netwerk. Begin 2020 zal DINGtiid een studiereis naar Noordwest-Spanje ondernemen, om zich daar nader op de hoogte te stellen van de kennisinfrastructuur rondom het Galicisch en het Baskisch.

DINGpetearen: 2x, in 2019Q4 en 2020Q3

Eindadvies: 2020Q4

Nieuw in 2020:

P.m.: Onderwijsinspectie

Eind 2019 wordt de themarapportage voor het vak Fries door de Onderwijsinspectie verwacht, de eerste in het nieuwe onderwijstraject dat de provincie Fryslân met Taalplan Frysk (september 2018) heeft opgestart. Naar aanleiding van deze themarapportage zal DINGtiid in overleg met de provincie bekijken of er aanleiding is om een adviestraject op te starten ten aanzien van de rol van de Onderwijsinspectie bij het vak Fries. Zo ja, dan zal dit traject vóór de zomervakantie 2020 worden afgerond.

DINGpetearen: p.m.

Eindadvies: 2020Q2/3

Cultuur

De provincie Fryslân, als Taalskipper, werkt aan een langetermijnambitie Fries 2030. DINGtiid heeft in 2017, 2018 en 2019 meerdere gesprekken met bestuurders in het culturele veld gevoerd. Ook daar bestaat de behoefte aan een meerjarenvisie, met daarin meer uitwisseling en afstemming tussen cultuur- en taalbeleid. DINGtiid wil zulke uitwisseling en afstemming stimuleren. Zo komen we tot een breedgedragen doel met een gedeelde route daarheen, en zo weet iedereen welke rol welke organisatie in kan nemen. Dit dossier overschrijft de jaargrens 2020/2021.

DINGpetearen: 2x, 2020Q1 en 2020Q4

Eindadvies: 2021Q1

2021 (doorkijkje):

Input evaluatie Taalskipper

Eind 2016 heeft de provincie Fryslân de rol van Taalskipper op zich genomen, en met de nieuwe BFTK ook geïncorporeerd in het Friese taalbeleid. Rijk en provincie willen de Taalskipper-rol evalueren in 2021. Als input voor deze voorgenomen evaluatie wil DINGtiid de kansen en mogelijkheden van de Taalskipper-rol in beeld brengen. Op basis van de evaluatie wil DINGtiid nadien adviseren over de implementatie van de uitkomsten.

DINGpetear: n.v.t.

Eindadvies: p.m.

Input tussenevaluatie BFTK 2019-2023

In 2021 zullen Rijk en provincie een tussenevaluatie uitvoeren van de Bestuursafpraak Friese taal en cultuur 2019-2023. DINGtiid zal input leveren voor deze tussenevaluatie.

DINGpetear: n.v.t.

Eindadvies: p.m.

Schema DINGpetearen en afronding

Het bovenstaande werkprogramma 2020/2021 leidt tot het volgende overzicht, in termen van geplande DINGpetearen en verwachte afronding:

DINGpetearen	Q	afronding
	<u>2019</u>	
	3	
KYS1; Taalwetgemeenten1	4	
	<u>2020</u>	
Cultuur1	1	
Taalwetgemeenten2	2	Onderwijsinspectie
KYS2	3	Taalwetgemeenten
Cultuur2	4	KYS
	<u>2021</u>	
	p.m.	Cultuur
	p.m.	Taalskipper
	p.m.	Tussenevaluatie BFTK

NB1: de afronding van een dossier kan verschillende vormen aannemen: een advies, een adviesbrief, verslag van een DINGpetear, een eindgesprek, etc.

NB2: voor sommige DINGpetearen zal DINGtijd met partners uit het veld samenwerken en/of externe bijstand voor de organisatie zoeken.

Bijlage 2 - Begroting DINGtiid 2020

Begroting 2020			
	Uitgaven		Inkomsten
Burokosten			
Medewerkers DINGtiid	€ 49.000,00	Provinsje Fryslân	€ 111.700,00
Reiskosten	€ 2.500,00	BZK	€ 51.500,00
Facilitaire kosten			
Huisvesting (€ 365,54/maand)	€ 4.400,00		
Inrichting kantoorruimte	€ 2.000,00		
Communicatie (website, drukwerk)	€ 3.000,00		
Abonnement	€ 385,00		
Porto en kantoorartikelen	€ 100,00		
Werkprogrammakosten			
Onderzoek/adviezen intern	€ 55.000,00		
Onderzoek/adviezen extern	€ 10.511,00		
DINGpetearen (4x)	€ 8.000,00		
Studiereis (ten behoeve van Kennisynfrastruktuer Frysk)	€ 4.200,00		
Bestuurskosten			
Vacatiegelden DINGtiid bestuursleden	€ 23.004,00		
Sollicitatieprocedure	€ 600,00		
Overig (verblijfskosten, attenties)	€ 500,00		
Totaal	€ 163.200,00		€ 163.200,00